

Forfatter: Engelstoft, Laurits

Titel: BREV TIL: Mynster, Jakob Peter FRA: Engelstoft, Laurits (1821-08-10)

Citation: Engelstoft, Laurits: "BREV TIL: Mynster, Jakob Peter FRA: Engelstoft, Laurits (1821-08-10)", i *Udvalg af Laurids Engelstofts Skrifter (3. bind)*, Samfundet til den danske Litteraturs Fremme, s. 413. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002091242-003-shoot-L0020912420030059.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalg af Laurids Engelstofts Skrifter (3. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Til Dr. Mynster.

Thisted, den 10. Aug. 1821.

Høistærede Hr. Ven!

Endnu er jeg i de Thyboers Land, hvor Familie og Venner stedse holde paa mig, vg hvor jeg finder meget, som er skikket til at interessere mig. Imidlertid vil om faa Dage Reisen gaae for sig herfra til Aalborg, og siden, paa Hiemveien, Touren blive lagt over Randers. Fra Viborg s. 414tilskrev jeg Hs. Excell. Geheimeraad Malling, og meldte deri et og andet om Skolen m. v., som han nok vil have talet med Deres Høiærværdighed om. Bagger yttrede sig, at ville ansøge Directionen om Eftergivelse af en Deel af det, han skylder Skolen for Korn, han har i sin Tid siøbt af den; jeg spurgte ham, om han ikke havde faaet Varene, og da dette bejaedes, kunde jeg ikke lade ham øine noget Haab om at faae sliig Ansøgning bevilget.

I denne Afkrog af Jylland, som dog er meget befolket, er en lærd Skoles Afsavn ingen ringe Ulempe. Da Forældre, som ville lade deres Børn studere, maae sende dem langt bort til Aalborg eller Viborg, saa studere overhoved kun faa Ynglinge fra denne Egn, og jeg har intetsteds seet saa mange voxne unge Mennesker gaae hiemme hos Forældrene uden for Bondestanden. Thisted vilde være meget skikket til Sæde for en lærd Skole, naar dertil havdes Midler; men herpaa er ikke at tænke. Det er ellers Skade, da Thyboniterne ere et opvakt Folk.

Det er utroligt, i hvilken Grad Culturen har tiltaget i disse Egne siden min Barndom. Da var Landet fuldt af Herregaarde og fattige, vankundige Bønder; nu er det som oversaaet af velhavende og oplyste Beboere, der eie vel bygte, tildeels smukke, Gaarde, dyrke deres Marker med ligesaa megen Vindskibelighed som Forstand, og aarlig indtage, hvad der endnu kan ligge ubenyttet; deres Heste, Køer, Vogne, Paaklædning etc. bære et fælles Præg af Velstand og landlig Lykke, og Moraliteten har i det Hele vundet, i det mindste forsaa vidt de Laster, der gierne følge med Armod, ere blevne meget sieldnere. Det var ilde, om Tidernes Vanskelighed skulde forvolde nogen Tilbagegang. En saadan er vel ikke endnu synlig, men det siges dog, at de fleste, som eiede Capitaler, større eller mindre, i rede Penge, have i den senere Tid tilsat dem.

s. 415Jeg har gjort tvende Excursioner til Havsiden paa forskiellige Steder, og med særdeles Fornøielse seet, hvorledes de Sandbanker, der i min Barndom føg som Snee, nu ligge fængslede med et tykt og tæt Dække af Klittag, et Slags langt Græs, som holder meest af Sand; ja man dyrker Havre, Kartofler etc. der, hvor for 30 Aar siden Sandet bølgede som et Hav. Sandflugten er saaledes fuldkommen dæmpet, og der behøves kun et vedvarende Tilsyn, for at den ikke mere kan vinde nogen Magt. Paa lave Steder, hvor Havet kunde svømme over, tilveiebringes kunstige Klitter, der efterhaanden ville danne et sikkert Værn. Kun er den menneskelige Kraft for svag, hvor det gjelder om, ved hæftige Storme at hindre Havet i at underminere Bakkerne og saaledes borttage noget af Landet. I Agger Sogn fiskes nu paa de Steder, hvor Personer ere fødte, som ikke have naaet deres 60de Aar. Kystbeboerne ere et særdeles haardført Folk; det fører en evindelig Krig med det brusende Ocean, som det befarer med smaae Baade indtil en Afstand af 5—6 Mile fra Kysten. Skibbrudne Folk reddes næsten altid; men naar de ere bragte i Sikkerhed og overladte til den huuslige Pleies Qvægelse, da visiteres Skib og Ladning af Mænd og Qvinder og Havet faaer Skyld for at have spiist, hvad Jøder og andre siden finde i god Behold under Aggerboernes lave Tag. Med nogle smaae Tingester, som ere bygte til at sætte ind paa den flade Sand (thi her gives ikke Spør af Havn), fare de ogsaa over til Norge, og selv til Bergen. Jeg traf just en Skude, som i 12 Timer var seilet herover fra Mandal, og stod nu paa den tørre Strand, omtrent som den, Molboerne fortællers at have sat paa Græs, med den Forskiel, at denne stod i Sand.

Jeg har besøgt Skolelærer-Seminarieret i Snedsted, som bestyres af en Provst Bendtsen, Søn af ham i Gladsaxe. s. 416Manden og hans Seminarium og hans Seminarister behagede mig saare vel. Et saadant Seminarium er langt nyttigere end det paa Blaagaard (nu Joenstrup) og koster ikke en Tyvendedeel. Alligevel har Cancelliet just nu afskaffet den ene af de to Hielpælærere, Provsten havde, og som han aldeles ikke kan undvære, naar Underviisningen skal gaae, som hidtil; thi han maatte da selv læse 8 Timer daglig, hvilket ikke er at forlange af nogen, mindst af den, som har desuden et Embede at varetage. Bemeldte Forandring er skeet, sor at skaffe Seminariesonden en Besparelse, efter Biskoppens Forslag, uden at enten Provst Bendtsen selv eller Amtsdirectionen er hørt eller har faaet Leilighed til at give Betænkning. Om alle de Opmuntringer, der uddeles, komme paa rette Sted, vil jeg lade staae derhen; men stor Synd er det, at sætte en redelig, virksom og beskeden Mand ud af Stand til at udrette det Gode, han ønskede og kunde, ved, for en ringe Besparelses Skyld, at berøve ham de Midler, hvis Uundværlighed man dog selv hidtil havde erkendt. Men naar Biskop I. kun kan faae sørget for sin og sin Families Interesse, saa er det øvrige sagtens af mindre Vigtighed.

Man politiserer meget (de Jyder ville saa gierne til Tinge gaae) her i Egnen, og de tydske Aviser (hvoriblandt Börsenhalle) læser jeg næsten ligesaa tidlig her, som i Kiøbenhavn. Grækernes Sag møder ogsaa her megen Deeltagelse, og man har glædet sig til, at Rusland skulde række dem en kraftig Haand (den hellige Alliance har ingen Lyst). Hele Landet er derfor ogsaa fuld af Historien om en Scene ved sidste Viborg Landemode, hvor den bekiendte Amtsprovst Stockholm ene imod alle sine Colleger forfægtede de græske Oprørers ubetingede Strafværdighed, og Retfærdigheden af den Medfart, de lide. Biskoppen (Bloch), efter at have hørt

noget derpaa, og da ogsaa han blev bidt as, sagde s. 417da halvt i Spøg og halvt i Alvor: da vilde jeg ønske, at Deres Høiærværdighed kunde hos den tyrkiske Storzizir faae en Plads, der svarede til Deres Iver for den tyrkiske Sag; men Amtsprovsten var ikke seen til at svare: ja, har Deres Høiærværdighed nogen saadan Plads at give bort, saa skal jeg bede om den strax (dette dog ikke at fortælle igien efter mig).

Dersom Deres Høiærværdighed vil gjøre mig den Ære at skrive mig til, saa veed Cancellieraad Lund, hvor jeg er. Behag at formelde Hs. Excellence Geheimeraad Malling og Hr. Conferentsraad Rothe min Respect. Fra min Kone mange hjertelige Hilsener til Dem og Deres Frue.

Vale.

Deres hengivneste
Engelstoft.

Jeg er saa fri at indslutte en lille Billet til Cancellieraad Lund.

27